

MISIONAREVA RIJEČ

MLADIĆIMA

MATO JOVIĆ DI

MISIONAREVA RIJEČ MLADIĆIMA

ZAGREB - 1965.

S dopuštenjem redovničkih i crkvenih poglavara

Izdao i odgovara: o. Matija Jović, Zagreb
Palmotićeva ul. 33. — Tisak »Plamen« Slavonski Brod,
Omladinska ul. 26.

UVOD

»Od ove ljubavi nitko veće nema, da tko svoj život položi za svoje prijatelje« — Iv. 15,13.

Bilo je koncem siječnja 1958. U Novoj Gradiški kao i svuda veselila se školska mladež naglom porastu zime. Zimski školski praznici baš su započeli, pa će biti skijanja i sklizanja. Dražen, učenik srednje pomorske škole na Rijeci, upravo je došao kući na praznike. Kad ga zamoli njegova kolegica Gordana, da bi s njom trenirao na ledu. Pošli su zato slijedećeg jutra, da vide kako su se smrzle močvare s druge strane pruge. Gordana je bila izvrsna sklizačica; producirala se pred godinu dana na internacionalnim srednjoškolskim natjecanjima.

Vraćajući se u grad pošli su kolosjekom, da prije stignu kući. Upravo su bili na željezničkom mostu kad su začuli da se iza njih bliži vlak. Dvostruki je kolosjek, ne boje se, premda je magla. Ne žure se, jer će valjda stići na drugu stranu mosta prije nego što naleti vlak. U taj čas opazi Dražen da im je teretni vlak za leđima. On naglo pođe naprijed i kad priđe most, opazi da se iz magle naglo bliži Brzi iz protivnog smjera — na drugom kolosjeku. Pošto Gordana nije još stigla do njega, skoči Dražen k njoj, da joj pomogne. U taj čas, kad ju je prihvatio za ruku i htio privući ogradi prestiže ih brzi, i u par sekundi zauvijek skonča njihove mlade živote. Vlak je sav zasopljen stao, radnici dotrčaše, ali je sve bilo kasno. Vidjeli su, kako ruka umirućeg mladića čvrsto drži ruku svoje mrtve prijateljice Gordane.

To dvoje mladih oplakala je sa žalosnim majkama čitava Nova Gradiška. Na groblju su zasuli bijelim cvijećem njihove ljesove. A kao natpis na zajedničkom grobu najbolje bi pristajale ove riječi: »Od ove ljubavi nitko veće nema, da tko svoj život položi za svoje prijatelje!«

Te je riječi rekao Isus Krist. Tim je otkrio najveću i najljepšu tajnu tvoje mladenačke duše.

Mladiću, znadeš li, koliko je vrijedna Tvoja mladenačka ljubav? — Vrijednija je od svakog blaga na ovome svijetu. Za nju se isplati sve žrtvovati, pa i ono što je najvrjednije na ovom svijetu — ŽIVOT! — Nemoj zaboraviti, da je to rekao Bog. To je dakle istina koja vrijedi za uvijek. Stoga mislim, da je vrijedno da se u tu istinu zamislimo. O tom kako shvatiš tu najveću tajnu svoje mladenačke duše ovisi u velike sva tvoja budućnost. Hajde, da vidiš!

Mladićev intervju s Isusom.

MLADIĆEV INTERVJU S ISUSOM

Skoro svi su genijalni muževi pokušali da zađu u dubinu mladenačke duše. I davali su kojekakve odgovore na raznovrsna pitanja, što su im mladi postavljali. Rijetko je tko tako jasno odgovorio na temeljna i životna pitanja mladih ljudi, kao što je to učinio Isus Krist. Jedan takav intervju Isusa i s nekim umadićem ukratko je opisan u Evanđelju ovako:

»Najedanput mu pristupi neki čovjek i zapita:

— Učitelju, što dobro moram učiniti, da postignem vječni život?

— Zašto me pitaš o onome, što je dobro? — odgovori mu. — Samo je jedan dobar. Ako hoćeš ući u život, vrši zapovijedi!

— Koje? — upita ga.

— »Ne ubij!« — odgovori mu Isus. — »Ne čini preljuba! Ne ukradi! Ne svjedoči lažno! Poštuj oca i majku« i »ljubi svoga bližnjega kao samoga sebe!«

— To sam sve držao reče mu mladić, — što mi još treba?

Isus mu odgovori:

— Ako želiš biti savršen hajde prodaj što imaš i podaj siromasima, te ćeš imati blago na nebu! Onda dođi i slijedi mene!« (Mt. 19, 16—21).

Važnost ovog intervjua

Kakavgod je bio ishod i svršetak ovog intervjua, on ima neprocjenjivu vrijednost za mladića. Ovaj bogati mladić iz Evanđelja bio je, jest i bit će velika opomena za sva vremena i za svu mladež, vjerovala ona ili ne u Isusa Krista. Mi možemo sažeti tu važnu opomenu u ovoj izreci: ako već hoćeš, mladiću, saznati istinu —i to životnu istinu — onda je pođi tražiti tamo, gdje ćeš je zaista naći; a ta se nalazi u nauci Isusa Krista. To je prvo što treba svaki mladić da zna i zapamti.

A drugo, što trebaju da znadu oni, koji žele dijeliti savjete mladeži, jest ovo: kad je Isus odgovarao na jasna mladićeva pitanja, držao se načela, koje bi morali zapamtiti svi pedagozi, svi ljudi, koji su odgovori za vodstvo mladeži. Svaki iskren i vjeran pedagog mora postupati s mladima onako, kao što je Isus Krist postupao.

Na jasno pitanje — jasan odgovor!

Na jasna životna pitanja koja mladež postavlja svojim učiteljima i vođama, ona traži jasan odgovor. Na to ima pravo! A u tom pogledu nije nikad nitko nadmašio Isusa Krista najvećeg pedagoga i Učitelja cijelog svijeta.

Isus Krist je u tri jasne rečenice sažeo čitav životni program mladićev. Na njegovo pitanje: Učitelju dobri, šta mi valja činiti, da budem čovjek, da se ne moram kasnije u životu kajati?

Isus je odgovorio:

P r v o : Vrši zapovijedi — to jest drži se Boga i vjere!

D r u g o : Nauči se, mladiću, svladati samoga sebe!

T r e ć e : Onda dođi i slijedi mene!

P r v o :

VRŠI ZAPOVIJEDI — DRŽI SE BOGA I VJERE

»Tko uzvjeruje, spasit će se«

Isus Krist je prije svoga slavnog Uzašašća na nebo rekao svojim apostolima: Idite po svemu svijetu i propovijedajte svima sve ono, što sam vam ja govorio; i recite im, da drže sve, što sam vam ja zapovijedio. I tko uzvjeruje, spasit će se, a tko ne uzvjeruje osudit će se!

Odakle vjeri ta sila i snaga da nam je po njoj zajamčen život vječni? — Na to pitanje ne će biti teško odgovoriti, kad znamo, šta znači vjerovati. — Vjerovati znači: držati za istinu sve ono, što nam je Bog objavio. — Dakle, vjera je riječ Božja, znanje i mudrost Božja. Ili da se još jednostavnije izrazimo, možemo ovako reći: ono što Bog misli, što Bog osjeća, što Bog hoće i govori, kako Bog radi i živi, to nam je po vjeri objavio, da i mi isto osjećamo i mislimo, isto hoćemo i govorimo, isto radimo, isto živimo kao i On. Pa kao što je On naš jedini Stvoritelj i Otac na nebesima, da tako mi već ovdje na zemlji budemo Njegova prava djeca!

Eto, zato je vjera najveća živa veza između Boga i ljudi.

Vjera je kao most koji je konstruirao sam Bog, a taj most spaja obale ovoga prolaznog života s obalama vječnosti.

Vjera je kao put, koji je planirao sam Bog, a po kojem se putu sigurno dolazi u vječnu domovinu svih ljudi.

Vjera je nauka, koja daje smjernice za život. Ako se čovjek po njima ravna brzo se uvjerava, da je takav život dostojan čovjeka, i da služi napretku i sreći čitavog čovječanstva.

Vjera je život, koji je nikao u srcu Božjem i koji se kao klica presađuje u ljudsku dušu, da tamo raste i da se razvija, dok ne izraste u stablo vječnog života. — Zato Katolička Crkva pita svako dijete, koje kum i kuma donose na krštenje:

— Šta išteš od Crkve?

— Vjeru!

— Šta ti daje vjera?

— Život vječni!

Svećenik na to nastavlja: ako hoćeš da imaš život vječni, drži zapovijedi: Ljubi Boga svim silama svojim, a bližnjega kao samog sebe!

Vjera je djelo Božje!

Sad bolje razumijemo, zašto je Isus stavio mladiću kao prvi uvjet sretnog života: Mladiću, drži se vjere i Boga! Kako dakle površno misle oni ljudi, koji govore, da će vjere nestati, jer je to samo neka ljudska izmišljotina. Pa još tvrde, da je znanost sve rekla ili će još reći, što je potrebno čovjeku za život i sreću. Drugo ništa ne trebamo. Stoga misle, da i vjere ne trebamo. — Ovi ljudi su zaboravili na jednu temeljnu činjenicu. Oni misle da je vjera izmišljena i diktirana od nekog ljudskog razuma. Pa onda zaključuju ali krivo zaključuju: kako je vjera po ljudima nastala, tako će je i nestati. Oni zaboravljaju, da je vjera nikla u srcu Božjem, da je vjera riječ Božja, vjera mudrost i snaga Božja. Vjeru je dao Bog i kao što Boga ne može nestati, tako ni vjere. Pa makar se do-

gađalo u povijesti čovječanstva, da se u pojedinim vjekovima vjera progonila, dapače krvavo progonila, vjere ipak nije nestalo. Naprotiv pravorijek povijesti kaže, vjera je uvijek ponovno procvjetala i zasjala među narodima. Ona je ostala svojina ljudskih duša i tako će uvijek ostati; a dušu ne može nitko ubiti; pa tako ni vjeru! — To je prvo što treba dobro zapamtiti.

Vjera je temelj ljudskog života

A drugo, što treba dobro zapamtiti, jest ovo: sve što Bog daje i zapovijeda po vjeri za spasenje ljudskog roda i naših duša, tako je potrebno, da mi bez vjere ne možemo sretno živjeti ni na ovom svijetu, a kako li postići vječni život i sreću! I zato moderan čovjek krivo govori, kad kaže: vjera je zaglupljivanje, vjera je laž! — Dobro, ako je vjera laž, jesmo li ikad razmislili, šta to znači u našem svagdašnjem životu i jesmo li prema tome logično povukli zaključke?

Evo na pr. šta vjera kaže djetetu u 4. zapovijedi Božjoj: Poštuj oca i mater, da dugo živiš i da ti dobro bude na zemlji. — Ali moderni čovjek kaže: vjera je laž! — Dobro, ako je laž učiti djecu, da poštivaju starije onda je protivno istina! Onda ova zapovijed mora glasiti ovako: Djeco, nemojte poštivati starije! Dok ste mladi, varajte ih — a kad odrastete i budete jači, tucite ih, pa ćete onda biti sretni! — Ako je to »istina«, kud ćemo onda doći! — Dakle, da li je vjera laž i glupost?

Ili uzmimo onu 7. Božju zapovijed: Ne ukradi! — tako vjera kaže: nemoj ukrasti ni tamo, gdje te nitko ne vidi; jer Božje oko svuda gleda, kom se sakrit ništa ne da! Eto, tako nas uči vjera već od djetinjstva. — Ali moderan čovjek kaže: vjera je glupost i laž! — Ako je ovo laž, onda je protivno istina! Onda 7. zapovijed mora glasiti: Ukradi, samo pazi, da te ne uhvate! — A kud ćemo onda doći; da li se tako može jamčiti za osnovni socijalni poredak u svijetu? Da li je vjera laž?

Ili uzmimo najveću zapovijed Isusa Krista: Novu vam zapovijed dajem, da se ljubite među sobom, kako sam ja vas ljubio! A Isus nas je ljubio toliko da je s križa oprostio i svojim ubojicama riječima: Oče, oprosti im, jer ne znaju što čine! — Moderni čovjek opet tvrdi: vjera je laž, vjera je opijum za narod! — Dobro, pa što uči vjera: da ljubimo i neprijatelje svoje, da se molimo i za one, koji nas progone, a dobro činimo onima, koji nam zlo čine! Ako je sve to laž i glupost, onda je protivno istina! Onda je istina: tko tebe kamenom ti njemu povrati milo za drago! A kamo ćemo onda doći? Šta je bolje naučavati: praštanje ili mržnju? Svi dobro znamo, šta mržnja proizvodi u pojedinom čovjeku, u obiteljima, među oženjenima, u društvu, među narodima i na čitavom svijetu? Zar mržnja i ratovi nose blagostanje i mir? Ako želimo napredak i mir čitavom svijetu, onda se držimo vjerskih načela i provodimo ih u život. Jer vjera uči, da se mržnja samo praštanjem smiruje a Kristova ljubav svuda donosi mir i blagostanje — Da li je vjera laž i glupost? Ima li Isus Krist pravo, kad daje onom mladiću kao prvo životno načelo: mladiću, drži se Boga i vjere pa ćeš biti čovjek i sretan u životu!

Čudna su nastala vremena

Razum modernog čovjeka, koji je najprije pobijao vjeru i počeo sebi utvarati, da će je iskorijeniti, mora sad tražiti pomoć u vjeri, da spriječi svoju vlastitu propast. Danas mnogi uviđaju, da je pod koprenom slobode zavladalo nećudoređe i nepravde na svijetu. Mnogi se pitaju, tko će sad zaustaviti neobuzdanu rijeku instinkta, prohtjeva i strasti? I već čujemo mnoge uvažene ličnosti svijeta kako odgovaraju: samo jedno može postati brana koja će zaustaviti ovu razbješnjelu rijeku, koja prijeti da sve upropasti. To su ustaljene i nepromjenjive norme, pravila ćudorednog zakona i pravde. Ali toga nema bez vjere. Jer jedina vjera krije u sebi stalnu istinu i prema toj istini potiče čovjeka na dužnost, koja ga veže u savjesti.

Zato se razum današnjeg čovjeka opet vraća vjeri i u njoj traži svoje utočište; jer inače prijeti slom čitavoj ljudskoj zajednici i životu. Gornje su riječi izvađene iz knjiga znamenitog holandskog filozofa i profesora Johana Huisinga, koja nosi naslov »U sjeni sutrašnjice« — izišla je upravo pred početak prošlog Svjetskog rata! — A koncem ovog rata sastali su se u Ženevi svi istaknuti učenjaci, profesori, liječnici, sociolozi i pravnici, da se posavjetuju, šta će učiniti, da se svijet podigne iz rasula, što ga je učinio rat. — Neki su predlagali, da se što prije uspostavi normalni saobraćaj, drugi, da se podignu gradovi iz ruševina i osposobe za stanovanje tolikim beskućnicima, treći su predlagali, da se što prije obnovi agrikultura i na toj bazi srede financije... Na koncu svega toga rekao je znameniti moderni filozof Karlo Jaspers: ako želimo opet podići i obnoviti »Esprit Européen« t. j. evropski duh i mentalitet, onda se moramo povratiti na jednu stvarnu činjenicu: i ako je sve propalo, Bog ostaje! A to je dosta, da se dođe do najjačeg temelja naše čitave buduće izgradnje i prosperiteta! — Ovako misle suvremeni, napredni ljudi!

Zar nema pravo Isus Krist kad naučava i poručuje i današnjoj mladeži: Mladiću, budi vjeran Bogu i drži se vjere, pa ćeš biti čovjek i sretan u životu!

D r u g o:

NAUČI SE, MLADIĆU, SVLADATI SAMA SEBE

Ne smijemo ostaviti bez odgovora ono najčešće pitanje i prigovor koji moderan čovjek iznosi: Koja korist od vjere i šta ima jedan mladić od toga, što vjeruje?

Poslušajmo šta kaže Isus onom mladiću: ako hoćeš savršen da budeš, idi i prodaj sve, što imaš i daj siromasima. — Jednom riječi, Isus Krist na ovom mjestu ne daje samo pojedinačni odgovor. On daje pouku, koja vrijedi za svakog mladića: mladiću, svladaj se, a to zato, da budeš gospodar samoga sebe, da budeš slobodan.

Ima naime u planu Božjem jedna znamenita, Božanska tajna: Bog hoće da mu ljudi slobodno služe. Bog ne će robova ni ropskih darova. I za samoga se Isusa Krista kaže u Sv. Pismu: Žrtvovao se, jer je sam htio! I tako Bog traži od nas: da se slobodno i od svoje vlastite volje Njemu predamo, da ga štujemo i ljubimo i tako slobodno spas svoje duše osiguramo. Ali znate, kako se dolazi do te slobode? — Svladavanjem samoga sebe!

Sloboda je najdragocjeniji dar svladavanja i samozataje. Samo ovu slobodu morate shvatiti onako, kako je Bog razumijeva. Bog ne misli, na nikakvu političku ili narodnu slobodu, niti na kakvu slobodu čisto svjetskog značaja; nije to ni najpotrebitija sloboda. Nego najveća je i napotrebitija sloboda ona nutarnja, koja nas oslobađa od pritiska i ropstva naših sklonosti. I sve ono, što daje čovjeku slobodu, a ne bi mu dalo gospodstva nad samim sobom, to bi mu bilo na propast. Šta nam koristi, ako smo bogati, zdravi, sposobni, nadareni svim mogućim duševnim darovima; šta nam to koristi, ako smo inače najveći kukavice i slabići? — A svejedno je, koja nas strast zasužnji; i najvrjedniji mladć, ako se strastveno oda sportu, pa bio ne znam kako talentiran, naskoro će početi popuštati u naukama. I najbogatiji čovjek, ako se strastveno baci na kartanje, brzo će profućkati sve svoje teško stečeno imanje. I najsposobniji radnik preda li se piću, brzo će ubiti i sebe i svoj posao, ako ne bude jači od čaše i flaše. A šta istom čini bludna strast od čovjeka? — Svejedno od koje strasti konačno čovjek pada; glavno je da znaš, da nužno propada svaki, koji nije gospodar svojih strasti i koji im popušta.

Čudnovato je to, ali istinito! Znaš li, u čemu se sastoji naša sloboda? — Sloboda, to je ona sila, duhovna sila, kojom čovjek prosvijetljen razumom sam sebe veže za ono, što je više i plemenitije, da ne bude sputan i vezan onim, što je niže i što čovjeka upropašćuje. Da li je bršljan zato manje slobodan, što se vije i penje uz tvrdu hrid i na nju oslanja ili je bolje, da ga — bajagi — oslobodimo, ako ga otkinemo od pećine i pustimo, da po tlu puže gažen i zablaćen? — Jeste li ikad vidjeli, da se sviračima velikog orkestra u ime »slobode« dozvoljava, da svako svira kako hoće ili je istom onda krasna harmonija nastala, kad ih jedan dirigent veže zajedničkim taktom? Bez jedinstva i sklada u izvođenju nema sinfonije. — U nama su mnoge sile dobra; kad ih pustimo, da njima ravnaju strasti, sve propada! Ali čim ih vežemo uz stup, uz stijenu Kristove istine, i po njima sve svoje duševne sile ravnamo brzo se dižemo prema suncu istine i duhovne slobode. A upravo to gospodstvo nad samim sobom, ta nutarnja sloboda od spona strasti i grijeha daje mladiću najveću jakost, da može odo-

ljeti svim životnim teškoćama, dapače, da se može o-dupriijeti najtežim napastima podnoseći i najveće napore. Zar to nije jedan od najvećih životnih kapitala? — A tko nam ga daje? Isus Krist, koji nas uči, da se svladavanjem odupremo svemu nižem, pa ako je potrebno i mnogo trpimo, samo da postanemo ljudi sposobni za život i svoju životnu zadaću. Koliko nam to vrijedi u našem mladenačkom životu sad ćete sami zaključiti!

Šta znači vjera za moj mladenački život!

Važno je pitanje, koju ulogu igra vjera u mom mladenačkom životu! Na to opravdano pitanje očekuje svaki mladić stvaran odgovor. Pokušajmo malo zaći u prvi dio ovoga pitanja.

Nema toga mladića, koji u svoje mladenačko doba ne osjeti, da više nije sam. Svaki mladić u 16. ili 17. godini života počne opažati da mu se još jedna osoba pridružila i prati ga u njegovim mislima, željama i osjećajima. Upravo i nehotice se pojavi pred njegovim očima lik one djevojke, u kojoj je nešto našao, što prije nije znao. O njoj rado misli — ali ne ružno. Njoj bi rado povjerio svoje misli — ali na plemenit način. Nju bi rado imao za svoga prijatelja — ali ne da je izrabi!

Da li je to grijeh? — Ne! — Evo šta kaže vjera na te mladenačke misli, želje i osjećaje: »Nije dobro čovjeku, da je sam. Načinit ću mu pomoćnicu, koja mu pristaje« Gen. 2,18. Tako reče Gospodin Bog za prvog mladića, dok je bio u raju zemaljskom. Ta opravdana čežnja prema čestitoj i odabranoj djevojci jest od Boga. Tu nam istinu tumači i potvrđuje naša vjera. Ima li dakle vjera stvarno značenje za naš mladenački život i naše mladenačke probleme? Da li se vjera protivi opravdanomu zahtjevu normalnog razvitka jedne mladenačke naravi i duše?

Zbog žene — djevojke — ostavit će mladić što mu je najmilije (cfr. Gen. 2,24)

Pogledajmo još malo dublje u dušu mladića. Njemu nije stalo da on djevojku samo voli i njoj sve najbolje želi. On bi htio da i ona njega voli! Da nju predobije i osvoji za sebe spreman je i na žrtve. On bi za nju žrtvovao i ono što mu je najdraže na svijetu. A najdraže na svijetu svima nama jesu roditelji, jest naš vlastiti život! Pa kad mladić spozna, da mu je dotična djevojka tako draga, da bez nje ne bi bio nikad sretan i zadovoljan u životu i da bi sve rađe podnio i žrtvovao, nego li nju izgubio, onda je došao na ono isto, što i Bog hoće i na što nas vjera podsjeća. Ovako stoji pisano u Sv. Pismu: A kad je Bog stvorio prvu djevojku, koju je načinio od tijela Adamova i udahnuo joj besmrtnu dušu, čim je ugleda mladić, reče joj: evo kost od kosti moje, evo tijelo od tijela mojega. I zbog žene, djevojke, ostavit će muškarac — mladić, oca svoga i majku svoju i pridružit će se svojoj jedinoj odabranici (cfr. Gen. 2,23).

Ljubav, mladenačka ljubav, iskrena i nesebična ljubav mladića i djevojke jest takva stvarnost, da s njom i sam Bog računa. Bog je tu ljubav usadio u mladenačku dušu. Mladenačka ljubav je dar samoga Boga. Zato se isplati za nju sve dati, sve žrtvovati, pa i svoj život!

Bog blagosliva mladenačku ljubav

Povijest čovječanstva, kaže Sv. Pismo, započela je tako, da se prvi mladić upoznao s prvom djevojkom u raju zemaljskom. Kad je Adam izjavio da on posve pripada svojoj djevojci, a ona njemu, Bog ih je blagoslovio. Sv. Pismo to izričito spominje kad kaže: i blagoslovi ih Bog i reče: plodite se i množite se i napučite ovu zemlju i vladajte njom! (cfr. Gen 1,28).

— Bog je tako ocijenio prvu mladenačku zaručnicu ljubav, da je stavio na nju pečat svoje Božanske volje i blagoslova. Ovim Božjim potpisom unišli su prvi zaručnici u novi odsjek svoga života. Bog je cijenio, da je žrtva, koju je mladić voljan i spreman podnijeti za volju svoje jedine ljubavi, tako velika, da joj On postavlja siguran trajan temelj time, što joj daje pečat svoje Božanske volje i pristanka.

U čemu se sastoji mladenačka ljubav?

Osjećam, kao da bi me netko htio od vas upitati: i današnja mladež priznaje, da je to plemenito i jedino pravo, kako vjera tumači mladenačku ljubav, ali to se danas tako ne shvaća niti drži. Mladić i djevojka našeg vremena sveli su tu ljubav skoro isključivo na sjetilno i tjelesno uživanje. Zar se uz miraz ne cijeni najviše ona djevojka, koja svojom ljepotom, izgledom, izazovnim ponašanjem obećaje muškarcu najviše tjelesnog uživanja?

Dobro ste to primjetili.Evo skupa ćemo riješiti to pitanje.

Pretpostavimo, da se ljubav zaista sastoji u tjelesnom i sjetilnom uživanju. Takva tjelesna ljubav — to svako priznanje — u prvom je redu sebična, egoistična ljubav. A egoista ne voli ljubljenu osobu nego svoju strast. To se jasno vidi kod takvih sebičnjaka, to ste i vi mogli uočiti. Promatrajte ih samo. Takav će mladić promijeniti nekoliko djevojaka, dapače, ne će se ustručavat tražiti i napastovati udate žene, ako mu samo ponude više sjetilnog uživanja. Eto zašto su kasnije toliki brakovi nesretni; eto razloga, zašto se toliki rastaju već nakon prve ili druge godine braka.

U čemu se sastoji prava ljubav, bračna ljubav?

Prava ljubav se rađa i sve više raste, da konačno

osvoji ne tijelo nego duše onih, koji se vole i ljube. Zapamti mladiću, ovo je tajna, koju djevojka ne mora čuti, i ako čuje ,ne mora razumjeti i ako slučajno razumije, ne mora to pamtiti, može i zaboraviti — ali ti, mladiću, ove tajne ne smiješ nikada zaboraviti, a to je ova: žena uopće, a djevojka napose smatra, da najveće i najvažnije u ljubavi jest i ostaje požrtvovnost, velikodušnost i razumijevanje prema njoj kao ženi — djevojci. Žena očekuje i traži, da ponajprije i nadasve mladić ljubi njezinu dušu. Ljubav duša jest glavna podloga prave ljubavi i na toj se podlozi utvrđuju, izgrađuju i napreduju sve ostale vlastitosti i odlike prave bračne ljubavi.

Mi ne kažemo, da se oženjeni ne smiju i tjelesno ljjubiti. Nego tvrdimo, da sama tjelesna ljubav nije temelj prave ljubavi. Pravi temelj nalazi se u zbliženju, u sjedinjenju, u razumijevanju njihovih duša. Duše, koje su se upoznale, pa se približile jedna drugoj u mislima, osjećajima, željama da zatim jedna drugu počne poštivati i smatrati da je vrijedno da jedno za drugo trpi, žrtvuje se, pa dapače, zbog svoje ljubljene osobe sve drugo ostavi i zaboravi, a samo njoj pripada, takve su duše zaista pune prave ljubavi i u njoj su sjedinjene. Eto u čemu je tajna djevojačke duše.

Ljubav nije nagon, nije seksus!

Mladić ne smije nikada zaboraviti, da ljubav nije nagon, da ljubav nije seksus. Tko samo na to svodi svu svoju ljubav, neka čuje, šta kaže mlada, iskusna žena: Kad nas muškarac samo tjelesno ljubi, tj. sebično, tad u nama uvene sva radost, ukoči se sva ljupkost, a prestaje sva čežnja za njim. Onda žena samo preko volje to prima i podnosi, a duboko u duši ostaje povrijeđena i razočarana.

Zato se ne čudimo, što je u anketi koju je »Vjesnik u srijedu« za Novu Godinu 1958. proveo među

mladeži, na pitanja: odobravate li seksualni život prije braka — odgovorilo pozitivno 39 posto, a negativno 32 posto. Nije čudo, da se našao priličan broj mladića i djevojaka, koji su se odlučno izjavili protiv uporabe seksualnog života prije braka. Evo nekoliko izjava tih mladića i djevojaka; argumenti protiv pred-bračnih odnosa ovakvi su otprilike:

— brak bi bio nezanimljiv, ako ranije sve saznamo;

— gubitak nevinosti prije braka najčešći je uzrok bračnih razmirica;

— djevojka, koja ne dolazi u brak nevina, nemoralna je;

— ako prije braka počnemo, što će nas još privlačiti u braku;

— pred-bračni seksualni život donosi djevojci duševnu krizu nervozu i strepnju ...

To su neke od izjava mladeži, s kojima se sastajemo svaki dan. Anketa je poučna i zbog toga, što sad znamo, da i oni mladići i djevojke, koji su izjavili, da odobravaju seksualni život prije braka, da su se i oni ogradili s jednim »ako« — tj. ako se oni dvoje vole i kane sigurno stupiti u brak. Dakle, ipak i oni, koji su za seksualno uživanje prije braka, priznaju da se ljubav, kojom se mladić i djevojka ozbiljno pripravljaju na budući bračni život, ne može svesti na prolaznu i sebičnu tjelesnu ljubav. A kakve su posljedice za onu mladež, koja je pokušala bračni život i prije bračne prisege, najbolje pokazuje ista anketa. Preko 60 posto takvih mladića i djevojaka ostali su razočarani i više ne mari jedno za drugo. Zato nas vjera uči, da je prava bračna ljubav u tom, da se u prvom redu ljubi duša svoje zaručnice. Ta ljubav raste, razvija se i cvijeta, a da nikad ne uvene; i što dulje traje sve jača postaje. Eto zato je takvu ljubav Bog blagoslovio već u raju zemaljskom.

Mladenačka ljubav pripravlja mladića za očinstvo

Gospodin Bog je svakom mladiću odredio najuzvišeniji poziv, što ga uopće muškarac može postići, a to je poziv na očinstvo. Bog se pobrinuo i sve je poduzeo da što bolje osigura mladiću taj stalež. Zato mu Bog ne brani, da si posve slobodno odabere zaručnicu po svom srcu. Bog ne brani mladiću, da svoju zaručnicu upozna da je voli i poštiva kao svoju životnu sreću. Mladić smije voljeti i ljubiti svoju zaručnicu više nego ikog drugog na ovom svijetu. Iza Boga nju ima pravo najviše štovati i ljubiti. Gospodin Bog ne stavlja nikakvih granica njihovoj ljubavi. Po Božjem blagoslovu i Božjoj milosti ljubav između djevojke i mladića mora se tako učvrstiti, da je više ništa ne smije priječiti ili uništiti. Jer što Bog utvrdi i cementira svojim blagoslovom i snagom, to se više ne smije i ne može kvariti, pa makar i stotine ljudi govorilo drugačije. Mladenačka ljubav, zaručnička ljubav jest tako velika i sveta u očima Božjim, da samo na taj način hoće do dovede mladića do njegovoga najuzvišenijega poziva i časti tj. do očinstva.

Seksualno iživljavanje jest povreda duše i tijela

Razumljivo je stoga, što mnogi mladići traže nekoga tko će im biti savjetnik u doba najveće prekretnice. Nije lako naći pravi put do sreće bračnog i obiteljskog života. Tko hoće da bude zaista sretan, i da se ne mora kasnije kajati, neka sluša što poručuje Isus Krist. Njegova je riječ jasna: »Mladiću, drži zapovijedi« To jest drži se Boga i vjere! A odmah zatim nastavlja: nauči se u mladosti svladati samoga sebe.

Vjera jasno uči, da mladi čovjek ne smije nikada dopustiti da postane rob svojih strasti. Naprotiv, on treba da se bori protiv zlih sklonosti i ne dopusti, da grijeh zavlada njegovim mladenačkim srcem. Sve ko-

načno ide jednom cilju, da učini od njega slobodno biće Božje i tako ga pripravi na njegov budući stvarni život. Zato su potpuno lažne krilatice, koje se mladeži stavljaju kao žitvotne parole: »Treba da se mladež iživi« ili »Mladi čovjek treba da sve okuša, prije nego se oženi«. Poslušaj, šta o tome kaže jedna iskusna liječnica: »Slobodno iživljavanje spolnog nagona prije potpune zrelosti tjelesne i psihičke — prava je povreda duše i tijela. A svaki takav tjelesni i duševni invalid rđav je kandidat za brak.« (Dr. Angelina Mojić — Psihička zrelost za brak, str. 24). A kuda srlja današnja mladež ako se puste uzde spolnom iživljavanju ovako opisuje ista liječnica: »Možda nijedno doba nije tako revolucionarno gledom na pitanje seksualnog morala kao naše. Seksualne zabrane lišene kontrole Crkve i strogosti javnog mnijenja, kao i potpuno iščezavanje pojma grijeha... otvorilo je put u novi režim slobode u seksualnim odnosima... A velika je opasnost koju prerani seksualni doživljaji sadrže za nezrelu ličnost. Nerazvijen razum i volja ne mogu da reguliraju nagonsku silu i kao posljedica nastupa kod mladića intelektualna slabost, prekid studija i škole, eventualno dođe i do kakve venerične bolesti« (Ib. str. 25, 26). Evo, ovako govore današnji mnogi liječnici i pedagozi.

Ne budi rob mladenačkih strasti!

Mladiću, tako ti govori vjera, ti ne smiješ biti rob svojih strasti. Ti moraš biti gospodar svoga tijela i svojih prirođenih nagona! Ti moraš biti slobodan! A to sve zato, da se što bolje pripraviš na svoj uzvišeni poziv očinstva. To je cilj, stvarni i opravdani cilj tvoga mladenačkog života. Jer šta ti koristi predati se vrtlogu seksualnih prohtjeva koji se sve više množe, što im više popuštaš. A tvoj budući stalež, bračni stalež zahtijeva, da budeš sposoban ne samo tjelesno nego i duševno odgovoriti na sve zahtjeve bračnog života.

Moj putokaz — moja vjera!

U toj životnoj orijentaciji pomaže ti vjera kao putokaz u tvome životu. Svaki onaj mladić ne živi po vjeri i rob je svojih strasti, koji od svoje djevojke traži najveće žrtve i prije nego joj obeća, i prije nego joj zajamči vjernost pred Bogom i svojom savješću. Kako je strašan zločin tražiti od djevojke da žrtvuje svoje djevojaštvo mladiću, da je on iza toga znajući ili ne znajući ostavi majkom. Kako je to velika žrtva za djevojku znamo na temelju izjava tolikih nesretnih djevojaka — majki. Zato je sve u prvom redu odgovoran mladić. Najprije mu na savjesti leži nezakonito dijete, a zatim djevojačko poštenje i ugled, koji joj je oduzet pred svijetom. Takvo djelo ne opravdava nijedan zakon; nigdje na svijetu nije to dozvoljeno. To je zločin! Kako vjera opominje mladića, kad kaže: ne griješi bludno! Drugim riječima ovaj Božji zakon dovikuje svakom mladiću: poštuj u svakoj djevojci buduću ženu i zakonitu majku djece; stoga je ne sramoti i ne oduzimaj djevojačkog poštenja prije braka. — Zar je to glupo, zar je to lažno, što nas vjera uči?

Neki mladići misle, da se u tom slučaju mora spasiti djevojački položaj tim, da nagovore djevojku na najveći zločin, na pobačaj. To je strašan zločin protiv najvećeg mladićeva prava i odlike, a to je pravo na očinstvo. Biti čedomorac — kakav zločin; gori od Herodova, stoput gori! Herod je prolio krv tuđe djece, a mladić koji nagovori djevojku na pobačaj, prolijeva krv svoga vlastitog djeteta. Kako je velika ta nepravda učinjena djevojci — majci, vidi se iz toga, što tad mnoge djevojke tako obole, da ne će moći više nikad postati majke. Medicinska znanost tvrdi: nasilno ukloniti prvo začeće znači isto, kao učiniti ženu neplodnom. Mnogi liječnici jednoglasno priznaju, da je prvi abortus posebno opasan kako za zdravlje mlade žene tako i obzirom na njezino buduće materinstvo. Čujte šta kažu liječnici:

»Treba da svaka mlada žena ima na umu, da u 75 posto slučajeva, ako je pristala na abortus, prilikom prvog zanošenja, da takva žena neće moći više zanijeti« ... »Evo jednog podatka: na 300 slučajeva steriliteta bilo je 58 posto sa zatvorenim jajovodima. Kao uzrok toj neprohodnosti u 75 posto slučajeva bio je abortus«.

Rogić dr. Davor: Liječnik vam piše, Vinkovci 1957.

Dr. Blagoje Stambolić u brošuri: O POBAČAJU na strani 24. ovako izjavljuje:

»Pobačaji u prvoj godini braka imaju često za posljedicu trajnu neplodnost žene ... Ako takav brak i ustraje, supružnike čeka u starosti pusti dom i samoća.« — Žar to nisu ozbiljne i strašne opomene? Šta treba na to više komentirati?

Najveći dio krivnje pada na mladića. Zbog tih strašnih posljedica i za dušu i za tijelo naša sv. Katolička Crkva kažnjava nepoštene prestupnike najtežom kaznom. Tko čini pobačaj ili je na bilo kakav način kriv, što ga drugi čine, svi su takvi ekskomunicirani, izopćeni iz Crkvene zajednice. Canon 2350. § 1. Takvih vjernika Crkva ne treba, ona ih se odriče. Ima i pravo! Tim djelom naša vjera najjače protestira protiv te ljudske izopačenosti, koju ne čine ni životinje! — Ima li naša vjera krivo, kad nas uči, da obuzdamo svoje mladenačke strasti? Kad nas vjera tako uči, onda ima pred očima budući bračni stalež, u koji moraju mladić i djevojka doći zdravi i jaki, dušom i tijelom. Da li je to glupo ili nenaravno, što nas vjera uči?

Ja ne dozvoljavam, da mi itko ograničava slobodu!

Vjera nas jasno poučava: ne griješi bludno ni sam ni s drugima, jer Gospodin Bog ne da dirati u onaj svoj red, u koji je stavio životni izvor novih

pokoljenja ljudskog roda. — Kad to neki mladići čuju, onda se ljute i grde vjeru, bajagi, da im tim Bog i vjera oduzima mladenačku slobodu i ograničuje njihova osobna prava. Upravo to mnogog mladića zavara. Protivno je istina. Bog po toj zapovijedi čuva mladiću njegovo najveće dostojanstvo. To se dostojanstvo zove sv. očinstvo. Mi smo svjedoci tolikih žalosnih primjera, po kojima se vidi, kako se mladom čovjeku strašno osvećuje, kad se drzne poremetiti Božji red i zakon.

»Blaženi, koji su čista srca! »Mt. 5,8.

Mladiću, ne daj se varati. Ne daj se zavesti ni od tjelesne požude ni od zavodljivog svijeta. Zapamti, nije grijeh osjećati tjelesna uzbuđenja. To je znak da se tijelo budi i normalno razvija. Budi za to zahvalan Bogu jer je to sve potrebno za tjelesno zdravlje. Ali zato ne treba popuštati tijelu i njegovim neurednim prohtjevima. Sjeti se da će doći vrijeme kad će se smjeti upotrebiti seksualni nagon. To je od Boga dozvoljeno samo u zakonitom braku. Tako je Bog uredio na naše osobno i opće dobro. A tko se ne drži toga zakona i puta, taj sve više bludi dok potpuno ne zabludi na stranputice nevjere. Čuj, šta jedan takav mladić piše o sebi: »Nije najstrašnije kad čovjek umre .. Ono mora biti najstrašnije kad čovjek izgubi seksus ... I kad se više ne budem zanimao za šport a seksus prođe, onda čemu još život?« (Vjekoslav Rašek — Ruke pod glavom — Zadružna štamparija — Zagreb)

Koliko mladića i djevojaka misli da nakon prerano iživljenog seksusa ne preostaje drugo nego samoubojstvo, dokaz su žalosni epilozi tolikih po svijetu ... Ali Kristova riječ daje pravi odgovor na sva pesimistička stanja mladih duša kad kaže: »Blaženi, koji su čista srca! Oni će Boga gledati«. — To je naš glavni odgovor i smjer. Dobro je i korisno da još nešto napomenemo.

Venerične bolesti ne štede ni liječnika

Pred par godina naglo je umro mlad liječnik u jednom našem većem gradu. Svi su se znanci zaprepastili, kad su čuli da je zaražen od veneričnih bolesti. Još se kao student medicine zarazio s nekom javnom ženom, nije se na vrijeme počeo liječiti i kad je otkrio pogubne simptome bolesti bilo je prekasno. Što je u tom još žalosnije, ostavio je iza sebe ženu i dijete potpuno zaražene. — Ima još i težih slučajeva, ta pogubna bolest zna dugo pritajeno spavati, da se najednom pojavi u odmaklim godinama u obliku ludila. Toliko je raznih ljudi, koje su sifilis ili tome slične bolesti konačno dovele u ludnicu. Na žalost su takvi primjeri previše česti, da bi ih mogli uzeti na laku ruku i bagatelizirati.

Zato se nijedan mladić neće dati zavarati onim pričama, da mu, bajagi, vjera i Bog otima slobodu, kad nalaže: ne griješi bludno! Protivno je istina, kako potvrđuje iskustvo: vjera čuva našu mladenačku slobodu, jer sve, što nam zapovijeda i savjetuje, hoće da time oplemeni, usavršivši naše ljudsko dostojanstvo. Ujedno nas tako najsigurnije pripravlja na budući zdrav bračni stalež i uzvišen poziv očinstva.

»Uzdržljivost škodi zdravlju«?!

I to je najveća laž, koja se ikad govorila na svijetu. Neki mladići misle, da je dovoljan razlog popuštati besramnim dijelima, što je to teško podnositi i svladavati. Tako misle i rade kukavice i svi oni koji se ne spremaju na svoju sretnu budućnost. »Prijebračno uzdržavanje nikako ne može biti štetno ni za tijelo ni za dušu« (Dr. Angelina Mojić, Psihička zrelost za brak, str. 25). Tako kaže jedna iskusna liječnica, a druga isto tako iskusna nadodaje: »Gotovo sve studije o pitanju bračne sreće ističu, da seksualna uzdržljivost prije braka kod oba bračna druga

vodi najsretnijem braku. Odstupati od toga, znači kasnije prouzročiti psihičke i socijalne konflikte, a može i da razori bračnu sreću« (Dr. Marija Vučić, Zdravi odnosi u braku).

Nitko pametan ne će nijekati, da mladić ne proživljava teške napasti u svojim mladenačkim godinama. Te su godine veoma sudbonosne za njegov čitav budući život. O tome uvelike ovisi ne samo sadašnji, nego i čitav budući fiziološki (tjelesni) i psihički (duševni) njegov razvoj. Ali tad govoriti mladiću, da mu je dozvoljeno iživljavati se u svim prohtjevima svojih strasti, znači upropastiti ga za čitav život.

Seksualna energija se dade preobraziti u duhovnu energiju

Ima jedno izvrsno sredstvo, kojim se mladić u tim godinama može najvećma koristiti. Rad - bilo ručki, bilo duševni - naporan i sustavan rad, to je nasigurnija obrana protiv opasne napasti probuđenog seksualnog nagona. Rad, učenje, obrazovanje i umjereni sport troši najveći dio energije pa i one seksualne kod mladića. Tako se ta niža seksualna energija ne samo koči, nego se prenosi u višu intelektualnu energiju. A to je od najveće koristi, stvarne koristi za izgradnju mladićeva karaktera, u prvom redu za izgradnju i učvršćenje njegove slobode i gospodstva nad neurednim sklonostima.

To je upravo ono, što vjera uči svakog mladića. To Isus Krist izričito preporučuje onom mladiću, kad mu kaže: idi, prodaj sve! Ne daj se vezati od novca i materije. Budi junak, budi gospodar svega, što te zavodi na grješni život. Svladaj se, pa ćeš tako najbolje postići slobodu djece Božje. Tad se ne boj, da ćeš upasti u okove grijeha i postati rob svojih vlastitih strasti. — Zar je ovo krivo i ludo, što nas vjera uči?!

Treće:

»A TADA DOĐI I SLIJEDI MENE«

Ima još jedna stvar, koju neki mladići ne mogu razumjeti: Kako se može mlad čovjek održati, da ne popusti tolikim napastima? Zato mnogi pesimistički odgovaraju, to je nemoguće! Takvi mladići ne znaju onu našu veliku tajnu. Nije naime sve u tome, da odlučimo boriti se protiv raznih napasti, nego treba imati dosta jakosti, da to sve izvedemo. Bog se pobrinuo, da nam dade tu snagu, jakost i energiju. Zato Isus Krist daje kao treći i zadnji odgovor mladiću, koji traži od njega savjet za život, još ovo načelo: Dođi i slijedi mene! Ja sam tvoj put, istina i život. cfr. Iv. 14,6. Tko ide za mnom, taj ne luta, taj se ne gubi u tami grijeha. Uzmi mene kao glavno pravilo i normu svoga života, pa ćeš vidjeti, da ćeš konačno uspjeti ...! Ovako po prilici govori Isus i danas svakom mladiću.

Mi Boga ne vidimo zato, jer je svemogući i sveznajući Duh, koji tijela nema. Pa ipak nam se jasno očituje po svojoj Božanskoj volji i po svojim Božanskim zakonima. Svaki mladić, koji vjerno nastoji da drži Božje zapovijedi, najprije će otkriti Boga u miru i zadovoljstvu sa samim sobom i sa svojom savješću. Bog se najjače očituje onima, koji su čista srca: blaženi, koji su čista srca, jer će Boga vidjeti. A da to postignemo, moramo upotrijebiti sva sredstva, koja nam vjera nudi. Glavno i prvo sredstvo jest — molitva! Vjerovati i držati Božje zapovijedi

nemoguće je bez molitve. Nije nikakvo čudo, što toliki mladići ne vjeruju. Sami su krivi, jer su odavno zanemarili svoje molitve. — Mladiću, pođi za Isusom, moli se kao On.

Uz molitvu kao drugo važno sredstvo za utvrđenje u sv. vjeri jest revno primanje sv. sakramenata. A to su u prvom redu ova dva: sv. Ispovijed i sv. Pričest. Nijedan se mladić ne će izgubiti ni zalutati u svome životu, koji često pristupa sv. Pričesti, ako je moguće svaki mjesec. Tko to ne zna, ili neće da tako radi, neka se ne čudi, da je tako slab u borbi protiv svojih slabosti. Po molitvi, sv. Ispovijedi i Pričesti mi najviše nasljedujemo Isusa, mi se Njemu najviše približujemo. I svaki onaj, koji misli, da se bez Isusa može očuvati u svojem mladenačkom životu, vara se! Isus to jasno potvrđuje, kad kaže: bez mene ne možete ništa učiniti! Zato, mladiću, zapamti treću opomenu Isusovu i točno je provodi u život: dođi za mnom, a nemoj lutati tražeći u svijetu i njegovim zavodljivim riječima svoj životni pravac. Nijedan mladić nije našao svoju sreću, što je slijedio načelo griješnog svijeta, a sretni su oni, koji su slušali Isusa i pošli za Njim obasjani svjetlom Njegove vjere!

A šta, ako te pozove za svoga apostola?

Mladiću, ako si dosad provodio život po ovim načelima, nemoj se čuditi, da te »Isus pogleda milo« kao i onoga mladića iz Evanđenja i pozove za svoga apostola. Pomisao na svećenički ili redovnički stalež može i tebi doći. Možda se s njom već dulje baviš ili dapače s njom boriš? Nemoj se tome čuditi?

Želiš li znati da li imaš pravo na zvanje za duhovni stalež, onda se upitaj: Imaš li volju postati svećenik i da li posjeduješ odgovarajuće duševne sposobnosti. Pa kad se uvjeriš na temelju savjeta koje ćeš čuti i od drugih svećenika i ozbiljnih katolika, onda budi uvjeren, da te milost Božja zove u duhovni stalež. Da se lakše snađeš, porazgovori se sa

svojim ispovjednikom, koji će ti pomoći, da taj poziv dođe do ostvarenja.

Svaki takav mladić najbolje potvrdi taj Božji poziv tim, da se u tu nakanu puno moli napose Majci Spasiteljevoj, koja je najbolja odgojiteljica i čuvarica duhovnih zvanja. Pa ako još budeš često pristupao k svetim sakramentima napose svetoj Pričesti i svim marom čuvao dušu od svakog smrtnog grijeha, onda ti mogu jamčiti, da ćeš postati valjan svećenik ili redovnik.

Dobro je znati, da ima mladića, koji bi se posvetili duhovnom staležu, ali nemaju toliko sposobnosti ili prilike da se izobraze i postanu svećenci. I to može biti pravi duhovni poziv od Boga. Svi takvi mladići mogu stupiti u redovnički stalež i u njemu kao pravi redovnici — braća pomoćnici surađivati sa svećenicima na djelu spasenja neumrlih duša. Takav neka se javi svome župniku. On će mu najbolje u tom svemu pomoći.

Zaključak

Draga moja prijateljice!

Hvala na sjećanju i čestitkama prigodom petnaeste godišnjice našeg vjenčanja. Ovaj dan neću nikad zaboraviti. Valjda je to jedan od najdražih u mojem bračnom životu.

Pomisli šta mi je moj Marko priznao. Tog istog dana slavio je on dvadeset pet godišnjicu otkako je počeo misliti na mene. Marko je naime još u svojoj sedamnaestoj godini počeo moliti za onu djevojku koja će biti njegova žena. A nije samo molio, nego i sve svoje mladenačke žrtve prinosio za nju. Tad mene još nije poznavao, jer se nisam nalazila u njegovom rodnom mjestu. Pa premda je sa mnom već petnaest godina u braku, to mi je sad istom priznao. — Toliko sam se puta pitala: odakle tolika sreća u mojem braku? To si i Ti znala primijetiti skupa sa svojim mužem Zvonkom. Jer ne samo da mi je moj Marko predobar nego su mi djeca također tako dobra i napredna. Eto danas sam dobila odgovor. Tu je tajna moje sreće. Zar ne, draga, da onaj brak mora biti sretan, na koji se mladić pripravljao deset godina molitvom i žrtvom.

A kakva sad istom moram ja biti svome dobrom i plemenitom Marku? Nije šala imati takvog muža! Za njega i za njegovu djecu rado dajem sav svoj život i to s veseljem. Moja djeca te puno pozdravljaju. Marko zahvaljuje na daru a Tebe mnogo voli Tvoja

Ljubica

Mladiću, dali smo ukratko odgovor na pitanje: koja je najveća i najljepša tajna tvoje mladenačke duše. — To je Tvoja velika, nesebična i požrtvovna mladenačka ljubav. Vrednija od svakog blaga na ovom svijetu. Za nju se isplati žrtvovati i ono što je najvrednije: ŽIVOT!

To su ti jednako dokazali Dražen i Gordana kao Marko i Ljubica. Ništa zato, što je ono dvoje prvih mladih prije umrlo nego svoju ljubav u braku ostvarilo. Makar je njihova ljubav počela istom pupati, u očima ljudi je bila tako velika, da će je još dugo spominjati mladež Nove Gradiške. I ako je rano uvenula, ali joj vrijednost nikad neće uvenuti.

A šta znači danas zrela ljubav Marka i Ljubice, to svjedoči gornje pismo. Zar ne, da se za tu najveću i najljepšu tajnu tvoje mladenačke duše isplati žrtvovati, jer joj je vrijednost neprolazna.

Znadeš li sada, mladiću, tko je najstvarnije i najdublje shvatio tu tvoju mladenačku dušu i najljepše opisao tvoju mladenačku ljubav?

— To je Isus Krist! — A ti se NJEGA često stidiš i zanemaruješ njegovu vjeru. Zar ne, da ćeš Ga odsele više cijeniti i njegovu vjeru više poštivati. — Zapamti, da ti je iznio program tvoga života i tvoje sreće u ove tri temeljne istine: I. Drži zapovijedi to jest ljubi Boga a poštuj vjeru. II. Idi i prodaj što što imaš to jest nauči se svladati samoga sebe i III. A onda dođi i slijedi MENE!

Ako to izvedeš, bit ćeš sretan ne samo sa svojom dragom zaručnicom ovdje na zemlji nego ćeš s njom postići najveću sreću: ŽIVOT VJEČNI!